

TAKO NE GRE NAPREJ!

IVAN ŠTUHEC

Zadnji dogodki v Sloveniji kričijo k skrajni budnosti in dejanjem. Desetletja dolgo tolerirana nerazčiščena kolektivna podzavest buta na površje z vso silo. Samo vprašanje časa je, kje in kdaj bo padla prva človeška žrtev. Norost, gnev, jeza, hudobija, sovraštvo, ki bruhajo iz anonimnih in tudi podpisanih komentarjev na spletnih in drugih straneh vseh medijskih hiš, je grozljiva. Zadnja reakcija protestnega odbora t. i. »vseslovenske ljudske vstaje«, češ da je organiziranje shoda na Kongresnem trgu v Ljubljani s strani Zbora za republiko, 8. februarja ob 11. uri, »napoved državljanske vojne«, in temu sledeč napis neznancev na Zaloški cesti: »Kristjani: klali smo vas 1945, klali vas bomo 2013«, bijejo plat zvona. Če se ob vsem tem ne mislimo resno zdrzniti in ukrepati, bo Slovenija še naprej drsela v brezno samopogube. Kaj lahko storimo? Odgovor je en sam. Nujno je treba sprožiti procese in postopke sprave na vseh ravneh družbenega življenja in se z nacionalno resolucijo o sožitju v skupni državi zavezati, da se vsi odrekamo verbalnemu, pisnemu in seveda fizičnemu nasilju. Sodobna Evropa, od druge svetovne vojne naprej, živi v miru, blagostanju in prizadevanju za pravičnost, na podlagi sprave med Nemci in Francozi ter Nemci in Poljaki. Spravna dejanja med temi narodi so bila pogoj za graditev skupne evropske politike. V Sloveniji smo se sprave lotili na napačen in nekorekten način. Rokovanje med nekdanjim predsednikom Republike Slovenije Milanom Kučanom in nadškofom dr. Alojzijem Šuštarjem v Rogu je bila gesta brez posledic. Kdo in kaj bi se moralo zgoditi, da bi se spravni proces v resnici lahko pričel dogajati? Slovenski parlament bi moral nemudoma sprejeti evropsko resolucijo o obsodbi vseh totalitarnih sistemov. Na podlagi te resolucije bi morala v državi zavladati ničelna toleranca do simbolov, osebnosti in idej, ki bi na kakršenkoli način propagirale ali oživljale katerega koli od totalitarnih sistemov, katerega žrtev smo bili Slovenci med drugo svetovno vojno in po njej. Preživeli protagonisti obrambe pred okupatorjem, revolucije in bratomorne vojne bi se morali srečati na simbolnem kraju zločinov, ki so se dejansko zgodili. Predstavnik Zveze borcev in Nove slovenske zaveze bi morala skupaj položiti venec na kraju, kjer so v bitki padli domobranci in partizani, ter na kraju, kjer so med vojno eni ali drugi zunajsodno koga ubili ali na koncu vojne oziroma po njej bili zunajsodno pobiti. Obe organizaciji bi se morali zavezati, da bosta pomagali mlajši skupini zgodovinarjev z vsemi razpoložljivimi viri pri poštenu rekonstrukciji vseh ključnih dogodkov. Za pet let bi morali obe organizaciji skleniti moratorij nad proslavami, ki kakorkoli oživljajo polarizacijo, revolucijo in obsojanje enega ali drugega. V tem času pa določiti tiste kraje spomina, ki lahko vse nadaljnje rodove spominjajo na dogodke, katerih žrtev je bil človek kot človek. Končno bi morali priti do spomenika, ki bi združeval vse vidike, ki jih je potrebno upoštevati za celovito razumevanje narodne sprave. V šolskem sistemu bi bilo potrebno po celotni vertikalni slediti zgodovinskim dejstvom in interpretacijam, ki bi izhajale iz stisk slehernega človeka, ki se je znašel v navzkrižju totalitarnih idej in njihovih protagonistov. Človeške usode bi morale postati merilo zgodovinskih presoj in ne vprašanje, kdo je zmagal in kdo je izgubil. Izgubili smo in še vedno izgubljammo vsi! V slovenski politiki, ki je glede na preteklost usodno razklana, je potrebno končati afere in osebne diskreditacije. Država je v resnem in težkem položaju. Politična nestabilnost in pozivanje k odstopom z ulice ne vodijo nikamor. Imamo dve politični eliti. Ena je leva in levosredinska, ta korenini v komunistični preteklosti, ker se po vzoru levosredinskih strank v Evropi ni jasno in glasno distancirala od svoje totalitarne dediščine. Druga izvira iz časa slovenske osamosvojitve, ko se je prvič po drugi svetovni vojni vzpostavil večstrankarski demokratični družbeni red. Prva mora reči odločen »ne« preteklosti, druga odločen »da« političnemu partnerstvu v prihodnosti. Slovenski politični prostor morata obe smeri spremeniti v politično tekmo in ne v permanentno vojno afer in medsebojnih podtikanj ali še slabše: v nadaljevanje državljanske vojne. V sedanji politični situaciji bi morale vse resne stranke oblikovati zgodovinsko levo-desno koalicijo, ki bi skupaj izpeljala nujne reforme, da državo obdržimo v lastnih rokah (brez evropske trojke) in da dokažemo, da smo jo sposobni sami upravljati. Predsednik države bi moral sklicati slovenski vrh nacionalne varnosti, miru in sprave, ki bi s stalno skupno refleksijo družbene situacije sproti opozarjal na probleme in nevarnosti, ki se jim je potrebno izogniti, če želimo doseči v državi red, mir, večjo pravičnost in spoštovanje ter strpnost v različnosti. Predstavniki vseh cerkva in verskih skupnosti bi morali skupaj povabiti k spravnemu bogoslužju, ki bi bilo v naslednjih mesecih ali letih vsak mesec na drugem kraju, končno pa vsako leto pred spomenikom narodne sprave.

(Po Družini)

Janša vztraja na položaju

V treh tednih, ko naš časopis zaradi počitnic ni izhajal, se je kriza v Sloveniji razvijala naprej. Pred počitnicami smo opisali obtožbe, ki jih je protikorupcijska komisija naperila na predsednika vlade Janeza Janšo. Omenili smo tudi ne-točnosti teh obtožb in dejstvo, da se premier niti ni mogel zagovarjati. Nanj se je potem spravila vsa opozicija, pa tudi velik del koalicije. Tako je predsednik Državljsanke liste Gregor Virant že 23. januarja napovedal odhod stranke iz vlade. Sledila sta ji potem še SLS in DeSUS.

Zahteva je bila, naj Janša odstopi. Premier pa je na novinarski konferenci seje vlade kot edini produktivni rešitvi za izhod iz politične krize označil spremembo volilnega sistema in odhod na predčasne volitve ter konstruktivno nezaupnico. Dokler ne bo enega ali drugega, bo vlada delovala naprej s polnimi pooblastili, je napovedal Janša: »Mi smo toliko, kolikor je to v naši moči, pripravljeni konstruktivno sodelovati. Nobene težave nimamo s tem, da se oblikuje neka nova vlada in neka nova koalicija in da zelo hitro predamo izvršilno oblast nekomu drugemu, ki bo v dr-

žavnem zboru legitimno izvoljen. V političnem smislu bo SDS samo popravila napako, ki jo je naredila na začetku tega mandata, ko je šla v koalicijo z nezanesljivi partnerji.« Nova Slovenija (NSi) vztraja in ostaja v Janševi vladi, dokler bo ta učinkovita in bo lahko delovala, je na novinarski konferenci dejala predsednica NSi Ljudmila Novak. Po besedah Novakove njihova stranka nikomur ne brani sestavljanja nove vlade, saj imajo vse parlamentarne stranke vse možnosti, da vložijo konstruktivno nezaupnico. Toda po njenem mnenju je veliko boljše, če bi zdajšnja vlada ostala in izpeljala še nekatere projekte, prihodnje leto pa bi morebitne predčasne državnozborske volitve, nad katerimi pa NSi za zdaj ni navdušena, združili bodisi z evropskimi volitvami bodisi z lokalnimi volitvami. Tako bi tudi nekaj prihranili.

Pretekli teden sta se premier in ministrska ekipa v Dolenjskih Toplicah sešla na delovnem posvetu o stanju, težavah in razvojnih izzivih omenjenih regij. Premier je med drugim je spregovoril o trenutnih razmerah v državi. Pojasnil je tudi besede svojega

nagovora na Prešernov dan, ki so dvignile veliko prahu, predvsem pa opozoril, da je položaj, v katerem se je znašla Slovenija, zelo resen. Pojasnil je, da je mandat vlade na razpolago, a ne ulici, temveč ustavnemu institutu. Kot je dodal, ta pravi, da je za to, da se dokaže, da neka vlada nima večine v državnem zboru, treba oblikovati neko drugo večino, ki izvoli novo vlado. Ob tem je premier izrekel nekaj kritik na račun nekdanjih koalicijskih partneric.

»Vsaka stranka si lahko premisli in izstopi iz koalicije, je pa neodgovorno da to naredi takrat, ko ni nobene alternative. Razumel bi, da stranke, ki so v koaliciji, dosežejo nek dogovor s strankami, ki so v opoziciji, sestavijo večino in ko izstopijo, predstavijo novo ekipo, tako da ni politične nestabilnosti in cene, ki jo je treba za to plačati. Zdaj pa je nekdo skočil v prazen bazen, dobiva buške, država pa trpi.«

Ob tem povejmo, da se je v minulih dneh jasno pokazalo, da bodo stranke, ki si želijo konstruktivno nezaupnico, težko našle mandatarja, ki bi bil pripravljen prevzeti vlado ob teh negotovih razmerah.

Sovraštvo brez konca

V Ljubljani, na Zaloški cesti, so neznani storilci, na poslovni stavbi enega izmed diskontnih trgovcev, napisali poziv k fizičnem obračunu s kristjani.

Napis »*Kristjani - klali smo vas 1945 - klali vas bomo 2013*« brez dvoma neti nestrpnost na podlagi verske pripadnosti, torej dejanje, ki ga izrecno prepoveduje slovenske ustava. Ta namreč v 63-tem členu jasno pravi: »Protiustavno je vsakršno spodbujanje k narodni, rasni, verski ali drugi neenakopravnosti ter razpihovanje narodnega, rasnega, verskega ali drugega sovraštva in nestrpnosti. Protiustavno je vsakršno spodbujanje k nasilju in vojni.«

Protikrščanski napis tako nosi vse prvine, ki jih omenja ta ustavni člen: pozivanje k verskemu sovraštvu ter spodbujanje k nasilju in vojni. Omenjanje letnice 1945 namreč jasno sugerira ravnanja, ki so bila posledica komunistične revolucije in z njo spodbujene državljanske vojne. Očitno želijo nekateri ta ravnanja ponoviti v letu 2013, so zapisali na spletni strani Družine.

V Svetu katoliških laikov Slovenije opozarjajo, da gre za težko kršitev ustave. »Ne gre le za neposredno grožnjo z linčem velikemu delu slovenskega prebivalstva, ki se izpoveduje za kristjane različnih veroizpovedi, temveč tudi za hujskanje k sovraštvu do kristjanov,« so pojasnili v izjavi. Dodali so, da je »grožnja neposredno

podkrepljena z očitnim odobravanjem, omalovaževanjem in celo zagovarjanjem genocida ter ostalih oblik hudodelstev proti človečnosti, ki jih je totalitarna oblast izvedla nad tisoči žrtev povojnega komunističnega nasilja«.

Stranka Nova Slovenija pa je ob tem na okrožno državno tožilstvo vložila kazensko ovadbo proti neznanemu storilcu, ki je na zid diskonta na Zaloški cesti v Ljubljani napisal grafit s pozivom k poboju kristjanov. V stranki menijo, da takšna dejanja zavirajo razvoj demokracije, saj spodbujajo sovraštvo proti drugače mislečim. V NSi so nad grafitom prizadeti in razočarani. Takšna dejanja je treba po njihovem sankcionirati in obsoditi.

Kot poudarjajo, je storilec javno izražal nasilje, usmerjeno proti pripadnikom verske skupnosti, in sicer na javnem kraju, ki je dostopno nedoločenemu številu ljudi. Ob tem v NSi dodajajo, da je tako izpolnil vse zakonske znake kaznivega dejanja javnega spodbujanja sovraštva, nasilja in nestrpnosti. Stranka je tožilstvu v ovadbi predlagala, naj skladno z določilom drugega odstavka 45. člena zakona o kazenskem postopku ukrene vse potrebno za izsleditev storilca kaznivega dejanja in vse podrobnosti v zvezi z izvršitvijo navedenega kaznivega dejanja. Pričakuje, da bo državno tožilstvo tako tudi usmerjalo predkazenski postopek.



VTISI IZ SLOVENIJE

Upor ali ozaveščenost?

(Od našega dopisnika)

V zadnjem letu, dveh, je akcija Prebudimo Slovenijo, ki jo izvaja skupina, katere vidna oseba je inž. Jože Strgar, skušala aktivirati prebivalce Republike Slovenije, da bi se zavzeli in (bolj) odgovorno uporabljali dolžnosti-pravice, ki jim kot prebivalci in državljani te države pripadajo. Da to ni tako lahko, si lahko predstavljamo.

Pa niso edini, ki se jim ne zdi prav ta pasivnost slovenske družbe. S tem ne bom trdil, da so vsi 'na isti valovni dolžini', saj so ti protesti zadnjega časa predvsem ribarjenje v kalnem stricav iz ozadja.

Novi dijak je revijalni podvig dijakov treh ljubljanskih gimnazij, ki jih smatrajo, da so špica: Vič, Poljane in Bežigrad. Do sedaj so imeli svoje domače šolske revije: Vič-watch na Viču, Vtikač in Kamen na Bežigradu, zdaj pa so skupaj stopili in v januarju izdali prvo številko skupnega glasila Novi dijak.

Kot vodilni motiv te številke so izbrali tematiko o pasivnosti njihove generacije do upora. In res se v več člankih pojavljajo besede *revolucija*, *upor*, *vstaja*, tako kot so jih uporabljali manifestanti po raznih slovenskih mestih, začeni v Mariboru, potem v Ljubljani in v drugih slovenskih mestih. Moram reči, da me je ta prvi vtis malo pretresel, če ne alarmiral: spet se gremo študentske revolucije, ki so zaznamovale prostore in leta (Pariz, 1968), pa nikamor pripeljale, z izrabo idealov in izgubo marsikaterga mladega življenja.

Vendar sem moral malce spremeniti ta občutek, ko sem prebiral članke. V njih sem spoznal, da to zbujanje iz pasivnosti ni v zvezi s temi bombastičnimi besedami, temveč bolj z namero, da bi se dijaki (pa tudi študentje, odrasli, 'koristna budala') malo zamislili, začeli misliti s svojo glavo: »Lenobno prestavljamo kanale in obračamo strani, s kotičkom očesa ujamemo delček informacij, ne da bi poznali širše ozadje zgodb. Če se nem zazdi ta hipno absorbirani delček zanimiv, morda napisano preberemo do konca. Vprašanje je, ali bomo sprejeli te informacije takšne, kot nam jih postrežejo na pladnju, ali pa jih bomo kritično analizirali in iz njih izluščili tisto, kar mislimo, da je resnično, verodostojno in smiselno. Naučiti se moramo na vsako stvar gledati iz več zornih kotov hkrati.

IVAN TRINKO

»Oče« Beneških Slovencev

Beneški rojaki pa tudi drugi Slovenci se spominjamo 150. obletnice rojstva Ivana Trinka. Življenjska pot pisatelja, matematika, skladatelja, narodnega buditelja in duhovnika se je začela na 26. januarja leta 1863. Beneški Slovenci so jubilej praznovali že ob letošnjem Dnevu emigranta, 8. januarja 2013, v Čedadu. Na prireditvi je o njem spregovoril duhovnik msgr. Marino Qualizza,



župan Čedada pa je napovedal, da bodo po Ivanu Trinku poimenovali eno izmed ulic, kar se je nekaj dni zatem tudi zgodilo.

Ivan Trinko se je rodil v Spodnjem Trčmúnu v Benečiji. Malo semenišče in bogoslovje je končal v Vidmu. Po duhovniškem posvečenju in končanem študiju je bil profesor matematike in prirodoslovja v goriškem semenišču. V tej službi je več kot štirideset let vzgajal rodove beneških duhovnikov - Čedermacev. Obenem je kot pisatelj in pesnik preprostim ljudem beneških dolin obujal lepoto slovenske besede. Pesmi z versko, socialno in domovinsko tematiko je začel objavljati v ljubljanskem zvonu. Ivan

Vsak od nas ima pravico do svobode misli in izražanja. Pasivneži pa so živ dolčas!« (str. 9)

Dva članka se ukvarjata s komunizmom. V prvem se avtorica sprašuje, če je komunizem odgovor na nasprotujoče si tendence. Zaključek je, da odgovora ne ve, ker naj bi bil razviden šele, ko bi se ves proces iztekkel, če se sploh bo.

V drugem avtor obravnava komunistično revolucijo v Sloveniji in kako bi bilo danes. Kritičen je do raznih medvojnih prestopkov in do zločinov (načini rekrutiranja, uboji, kraja hrane), do komunistične prisvojitve idealov protiokupatorske dejavnosti in boja (dolomitska izjava); postavi si tudi vprašanje, če je »bil glavni cilj OF res boj proti okupatorju – ali kaj drugega. ... lahko sklepamo, da je komuniste zanimala ena sama stvar, to je oblast« (str. 14). – Ali bi komunizem danes lahko predstavljal alternativo demokratični ureditvi? S citiranjem primera Tita in njegovih raznih sodelavcev, ki so bili bolj enaki kot drugi, pa režimsko šikaniranje (Udba, onemogočeno napredovanje brez rdeče knjižice itd.), to ne bi bilo mogoče. In: »Za vzpostavitev takšnega sistema je potrebna revolucija, ki pogosto terja žrtve, v današnjem modernem svetu (govorimo o razvitih državah), pa za ideologijo večina ljudi ni pripravljena dati življenja« (istotam). In zaključí: »Še vedno se moramo zavedati, da je za celotno današnjo družbo in posameznike demokracija še vedno najpravičnejši sistem, kar jih poznamo, če seveda k temu stremite.« (osebno bi poudaril prav zadnje besede).

Ni mogoče prezreti nekaterih stvari, ki niso spodbudne. Npr. v prejšnjem članku je spet stara obnošena razlaga o domobranski prisegi in izdajstvu. Drugod pa večkrat citirani medijsko modni filozof Slavoj Žižek. – Vendar je v enem izmed člankov tudi pisano »po Kristusu«, kar je še danes - celo pri krščansko usmerjenih piscih - skoraj povsod navedeno »po našem štetju«.

Na petdesetih straneh je še marsikatero drugo pisanje mladih. Poleg intervjuja pevca na alternativni sceni, ki poje v Sloveniji in na Japonskem, drugih mladostno kritičnih člankov, so tudi recenzije ali komentarji o prebranih knjigah, poslušanih pesmi ali videnih filmih. Zanimivo? Kakor za koga.

GB

IZ ŽIVLJENJA V ARGENTINI

TONE MIZERIT

Borges je trdil, da bi morali dnevniki izhajati enkrat na leto. Bilo bi zelo zapleteno, saj je že po treh tednih počitnic našega lista težko povzeti, kar se je v tem času dogodilo. Eno je jasno: politični položaj v Argentini se vedno bolj zapleta.

Eni in drugi. Težko razumemo nekatere poteze sedanje vlade. Kaže, kot da nenehno išče novih nasprotnikov, kot da bi v konfliktu našla dodatno gorivo za svoje delovanje. Argentina je bila že dolgo v sporu z Iranom, saj ga je obtoževala kar dveh atentatov: na izraelsko veleposlaništvo in na judovsko socialno ustanovo AMIA. Raziskave, ki jih je izvedlo argentinsko sodstvo, so precej jasno obtožile »iransko povezo« in kot krivce pokazale na sam vrh funkcionarjev »islamske republike«. Naša država je tudi na mednarodnih forumih zahtevala, naj Iran izroči obtožene. Njihov aretacijo je zaprosila tudi pri Interpolu. Potem je nekoliko popustila in lanske leto na OZN ponudila, naj sodba poteka v tretji, nevezani državi. Sedaj pa je predsednica objavila, da sta obe vladi sklenili dogovor, da »sodba« poteka v Iranu. Ustanovila se bo »Komisija za resnico«, ki naj končno pojasni, kaj se je v obeh atentatih zgodilo in krivci naj bodo kaznovani. Tako predstavljena zadeva je še kar vabljiva. A resnica je drugačna. Dogovor, ki naj ga potrdi argentinski parlament, sploh ne predvideva zaslisanj omenjenih krivcev. To bodo le »razgovori«, ki naj se jih osumljeni udeležijo prostovoljno. Torej se »razgovorom« lahko tudi odrečejo. Reakcija opozicije je bila huda. Še hujši je bil odgovor judovske skupnosti, ki se upravičeno čuti »izdano«. A vlada ima večino v obeh zbornicah in vse kaže, da bo dogovor potrjen. Kakšno korist ima vlada od tega? Po eni strani vedno večja trgovska povezava z Iranom in verjetno upanje na petrolejske investicije. Po drugi je ta korak nadaljevanje pohoda argentinske zunanje politike, ki zapuša »zahodne zaveznike«, in se, po vzoru Venezuele, vedno bolj navezuje na režime, ki jih ves svobodni svet obsoja in jim nasprotuje. Kam plovemo!

In cene? Hvala, dobro. Celovladni zavod za statistike je ugotovil, da je januarja inflacija dosegla 1,1%. Številke, ki jih v parlamentu objavlja opozicija, pa kažejo, da so v prvem mesecu letošnjega leta cene poskočile kar za 2,58 odstotkov. Naj vlada uradno še tako zanika inflacijo, jo dejansko priznava. Zato je

državni tajnik za trgovino, Guillermo Moreno, pritisnil na veleblagovnice, da so pristale na zamrzovanje cen do 1. aprila. Podobni koraki v preteklosti se niso obnesli, predvsem, ker so za znižanje inflacije potrebni še drugi ukrepi: zavora nad tiskanjem denarja, znižanje državnih stroškov, reaktivacija proizvodnje ... Nič tega ne vidimo na obzorju domačega gospodarstva. A vlade to ne zanima. Dogovor o zamrzovanju cen je dosegla tudi s podajalci elektronskih izdelkov in bele industrije. A vsi se sprašujejo, kaj bo po 1. aprilu. Vladni namen tega ukrepa je znižati sindikalne zahteve po povišicah. Večina pogajanj bo potekala ravno v februarju in marcu. A sindikati so že izjavili, da ne verjamejo v mirovanje cen in zahtevajo povišice nad 20% in še dodatne ukrepe. Drug vladni cilj pa je stisniti opozicijske medije. Moreno je namreč tudi prepovedal supermarket, da bi objavljali oglase s cenami in ponudbami. Ti oglasi so polnili osovražene Clarin in La Nación ob koncu tedna. Enostaven napad na svobodo tiska. Najbolj zanimivo pa je, da še vedno ni nekega seznama cen, ki naj bi potrošnike usmerjal pri kupovanju. Na policah trgovin pa že primanjkuje najbolj potrebnih stvari.

Znova kmetje. Saj v današnji Argentini ne manjka konfliktov, a iz zgodovinskega vidika kmetje vzbujajo največjo pozornost. Te dni potekajo razna zborovanja. Kmetje čutijo, da se jim hiša podira. Država pobira tretjino cene izvoza pridelkov, ostalo pa jim plača po uradnem deviznem, tečaju. Sedaj je uradni dolar 5 pesov, a na črni borzi se suče nad 7,50 in strokovnjaki menijo, da ne bo popustil. Sindikati tudi grozijo s stavkami in manifestacijami. Celovladna CGT protestira in javno kaže nejevoljo. Njeni voditelji se bodo zbrali 7. marca, da odločijo prihodnje korake. Medtem pa v politiki vre. Čeprav opozicija ne najde prave smeri, se konflikti množijo v vladni stranki. Zasebna večerja, na kateri sta se srečala buenosaireški guverner Scioli in bivši podpredsednik Cobos, je dvignila ogromno prahu. Vlada ne ve, kako bi onemogočila Sciolija. Pritiska na župane Vel. Buenos Aires, a ti po eni strani prisegajo zvestobo predsednici, po drugi pa skušajo na vso moč omejiti vpliv mladih iz vrst »La Campore«. In v vladi sami je napetost: Moreno in Kicillof se borita za vsak košček oblasti. Narod pa trpi.

O meji s Hrvaško

Državni zbor je podprl slovenska izhodišča za arbitražo o meji s Hrvaško, ki jih je pripravilo zunanje ministrstvo. Vladi predlaga, naj memorandum v Haag pošlje pravočasno, to je do prihodnjega ponedeljka. Poslanci so sprejeli tudi izjavo, da mora arbitražno sodišče določiti ozemeljski stik teritorialnega morja naše države z odprtim morjem.

Za predlog, ki ga je zunanje ministrstvo pripravilo v sodelovanju z domačimi in tujimi strokovnjaki, je glasovalo 70 poslancev, proti jih je bilo pet.

»Po dolgem času je slovenski parlament z velikansko večino z nekaj rahlih pomislekov sprejel odločitev v zvezi s predmetom spora, ki mora določiti mejo med Slovenijo in Hrvaško,« je po izredni seji, ki je bila zaprta za javnost, povedal premier Janez Janša. Vlada po njegovih zagotovilih v besedilo dokumenta, ki bo romal v Haag, ne bo posegala.

Vrača se v domovino

Ljubljanski nadškof metropolit msgr. dr. Anton Stres je na novinarski konferenci v Ljubljani predstavil namero o pokopu nekdanjega ljubljanskega škofa Gregorija Rožmana v stolnico sv. Nikolaja v Ljubljani.

»Želimo, da prenos in pokop ostane na etični ravni pravice do do-



stojnega pokopa v domači zemlji, kar bi bil korak naprej k pomiritvi. Verjamem, da bo slovenska javnost to tudi tako sprejela,« je povedal nadškof Stres. Na novinarski konferenci je sodeloval tudi vodja Nadškofijskega arhiva v Ljubljani dr. France M. Dolinar, ki je predstavil prizadevanja nadškofije za prekop posmrtnih ostankov škofa Rožmana.

Utemeljitev prekopa škofa Rožmana iz ZDA v Slovenijo

»V letih med 2011 in 2013 obhajala ljubljanska nadškofija 550-letnico

svoje ustanovitve. Cesar Friderik III. je škofijo ustanovil 1461, papež Pij II. je škofijo potrdil 1462, prvi ljubljanski škof Žiga grof Lamberg pa je bil imenovan in posvečen 1463. Pred 550 leti je torej ljubljanska škofija dobila prvega škofa. Zato je to primerna priložnost, da se v okviru teh obletnic posmrtni ostanki rajnega ljubljanskega škofa Gregorija Rožmana (1883-1959) prenesejo iz ZDA v domovino in pokopljejo v grobu ljubljanskih škofov,« je v povedal nadškof Anton Stres in dodal, da se s tem uresničuje želje in pobude, do katerih je prišlo že pred 12 leti.

»Pri tem želim poudariti, kar je zapisal nekdanji predsednik Republike Slovenije Milan Kučan v svojem pismu kardinalu državnemu tajniku 7. decembra 2001, kakor navaja RTV Slovenija: 'V korist pomiritve zaradi sporov po že odmaknjenih medvojnih dogodkih bi bilo, če prekopa pokojnega ljubljanskega škofa gospoda Rožmana ne bi povezovali s sodnimi postopki ... Grob v domači zemlji mu gre po našem razumevanju evropske krščanske civilizacije in ta etična zapoved ne more biti odvisna od sodnega razpleta ...' Glede na to, da je šest let po tem pismu Vrhovno sodišče Republike Slovenije obsodbo ljubljanskega škofa Rožmana razveljavilo, je upravičenost do groba v domači zemlji še toliko bolj utemeljena. Zato smo začeli z zbiranjem soglasij in dokumentacije ter upamo, da bodo potrebni in dokaj zapleteni postopki potekali brez težav. Želimo, da prenos in pokop ostaneta na etični ravni pravice do dostojnega pokopa v domači zemlji, kar bi bil korak naprej k pomiritvi. Verjamem, da bo slovenska javnost to tudi tako sprejela,« je poudaril ljubljanski nadškof metropolit msgr. dr. Anton Stres.

NOBELOVA NAGRADA ZA MIR

Pedro Opeka nominiran

Široko podporo v politiki in družbi ima nominacija misijonarja Pedra Opeke za Nobelovo nagrado za mir, ki je presenetila in močno razveselila Slovenijo ter ganila samega Opeko.

Požrtvovalni človekoljub, ki je na Madagaskarju pomagal že sto tisoč revnim, uživa uradno podporo predsednika, vlade, poslancev in katoliške cerkve doma in v tujini. Bomo torej Slovenci po daljnem letu 1923 in Frideriku Preglu za kemijske dosežke dobili drugega nobelovca v zgodovini?

Pater Pedro Opeka - letos bo dopolnil 65 let - se je misijonarskemu poklicu na Madagaskarju predal že leta 1975.

Opeka je iz bede in revščine rešil več 10.000 ljudi. A sam tega ne bi zmogel. Potrebne so bile izdatne donacije. A Opeka teh ljudi ni rešil le pred lakoto. Našel jim je delo, jih začel izobraževati in jih prepričal, naj vzamejo življenje v svoje roke. Gradil je tudi šole, bolnišnice, domove za

ostarele, cela naselja in vasi. Dal jim je streho nad glavo.

Kampanja za vložitev Opekove kandidature je potekala več mesecev. Doma, po svetu, na več ravneh in v popolni tajnosti do uradne vložitve. Nominacija vlade je prišla po odločitvi evropskega poslanca Lojzeta Peterleta ter poslanca Pozitivne Slovenije in predsednika odbora DZ-ja za evropske zadeve Romana Jakiča, da predlagata Opeko za omenjeno nagrado za leto 2013.

Na pobudo Peterleta je Jakič pisal Thorbjornu Jaglandu, predsedniku odbora za Nobelovo nagrado. V pismu je Opeko označil kot »enega največjih sodobnih humanitarnih delavcev in prijatelja revnih«. Jakič je v pismu zapisal tudi, da Opeka že skoraj 40 let nesebično de-



luje v Skupnosti dobrih prijateljev (Akamasoa) in je pomagal več kot 15.000 brezdomcem, ki živijo na smeteh v slumih v Antananarivu, glavnem mestu Madagaskarja.

Podporo Jakičevemu in Peterletovemu predlogu so izrazili tudi v Slovenski škofovski konferenci. Nadškof Anton Stres je zapisal: »Imel sem možnost, da sem ga tam dvakrat obiskal, prvič leta 1982 in drugič leta 2010. Obakrat sem na lastne oči videl in občudoval njegovo neizmerno zavzetost in požrtvovalnost v službi najbolj zapuščenih.«

PREŠERNOVI NAGRAJENCI

Kar trije »Argentinci«

Vsako leto se na dan kulture, v spomin Prešernove smrti, podelijo najbolj prestižna odličja. Letošnja dobitnika Prešernove nagrade za življenjsko delo in bogat ustvarjalni opus sta slikarka Marlenka Stupica in pisatelj Zorko Simčič.



Marlenka Stupica že vrsto let neprekinjeno soustvarja trdno jedro slovenske ilustracije. Pri svojem delu od sebe zahteva najvišje slikarske standarde, ki jih lahko prepoznamo v sodobnosti, in zdrži primerjave z vzorniki iz zgodovine. Tudi literarno ustvarjanje **Zorka Simčiča** sodi v kanon slovenske umetnosti 20. stoletja - nedavno izdani *Poslednji deseti bratje* pa so celo veliki roman slovenske književnosti 21. stoletja.

Marlenka Stupica je v preteklih petdesetih letih izrisala imaginarij podob otroštev nekaj generacij. Leta in leta je v hiši v Trnovem mešala slikarske barve in potem so izpod čopiča v naš otroški svet prihajali Pika Nogavička, Collodijev Ostržek, Grimmovi Sneguljčica - njena Sneguljčica je bila pravzaprav njena Marija Lucija Stupica, prav tako slikarka - in Trnuljčica, Valjavčev Pastir, Rdeča kapičica, Palčica, če jih naštejemo samo nekaj ... Ob njenih umetninah občutimo nostalgijo po časih, ko se časa še nismo zavedali, ko nas je preveval tisti občutek večnosti, ki mine, ko se na robu odraslosti zavemo svoje minljivosti. Bogat in žanrsko raznovrsten literarni opus **Zorka Simčiča** sega od romanov, kratke proze in poezije prek dramatike do esejistike. Za Simčičevo

najpomembnejše dramsko delo po mnenju dr. Matevža Kosa upravičeno velja drama *Zgodaj dopolnjena mladost* (1967). Ta dramski misterij, ki je bil prav tako večkrat ponatisnjen, odpira odrešitveno-spravno problematiko, povezano z dogajanjem na Slovenskem v času druge svetovne vojne in revolucije. Po sodbi literarne zgodovine gre celo za »najvišji dosežek sodobne slovenske dramatike«. Vrhunec pa je Simčičevo pisateljevanje, ki sicer obsega nekaj deset knjižnih naslovov in številne revijalne objave, brez dvoma dosegle z najnovejšim romanom *Poslednji deseti bratje*. Izjemno obsežno besedilo je nastajalo nekaj desetletij in ga lahko imenujemo Simčičevo življenjsko delo.

Akademik Zorko Simčič se je rodil leta 1921 v Mariboru. Uveljavil se je že s prvim romanom *Prebujenje* (1943). Med vojno je izdal zbirko humoresk in satir *Tragedija stoletja* ter napisal libreto Krst pri Savici in dramo *Zadnji akord*. Maja 1945 se je umaknil na Koroško. Pozneje je odšel v Italijo, nato pa je emigriral v Argentino. V Buenos Airesu je bil organizator kulturnega življenja pri Slovenski kulturni akciji in 12 let urednik revije *Meddobje*. Za roman *Človek na obeh straneh stene* je prejel nagrado Prešernovega sklada. Leta 1994 se je vrnil v domovino.

NAGRAJENCI PREŠERNOVEGA SKLADA
Dobitniki nagrad Prešer-

novega sklada so bili: prevajalka **Marija Javoršek** za prevod Rimskih političnih tragedij Pierra Corneilla; pesnik **Gorazd Kocijančič** za pesniško zbirko *Primož Trubar zapuščala Ljubljano*; baletna plesalka **Regina Križaj** za baletni opus v zadnjih dveh letih, še zlasti za predstave *Klasika* in *tango*; Zlitje stoletij in *Bajadera*; mezzosopranistka **Bernarda Fink** in basbaritonist **Marcos Fink** za zgoščenko *Slovenija* in odmevni cikel koncertov po Sloveniji - z osrednjim koncertom, ki sta ga izvedla 8. februarja 2012 v ljubljanski operni hiši; baritonist **Jože Vidic** za vlogi *Lorenza* v operi *Črne maske* in *Grudna* v operi *Ljubezen capital*; filmski režiser **Metod Pevec** za scenarij in režijo dokumentarnega filma *Aleksandrinke*.

Utemeljitev še obrazloži, da je na Večeru slovenskih samospevov ob njiju nastopil pianist Anthony Spiri. »Samospev zahteva vsestransko zrelega in ponotranjenega izvajalca in Finkova sta to zahtevo ne samo upravičila, temveč visoko preseгла,« je zapisal Stojan Kuret. »Njuna pevska izvedba je vrhunska, tehnično dovršena, v sporočilnosti iskrena in doživeta, prežeta z globoko muzikalno izpovednostjo in poslušom za slovensko besedo. Izid zgoščenke, v celoti posvečene slovenskemu samospevu, pa je za slovensko glasbeno kulturo nedvomno uspeh v svetovnem merilu,« še piše v utemeljitvi.

Čestitamo in se veselimo.



Benedikt XVI. napovedal odstop

Papež Benedikt XVI. je med mašo dne 11. februarja presenetljivo sporočil, da bo 28. februarja odstopil. Po njegovih besedah je prestar in preslaboten, da bi nadaljeval s funkcijo pri svojih 85 letih.

Svojo odločitev je v latinščini predstavil med javnim konzistorijem. Kot je poudaril, je v današnjem svetu, ki ga zaznamujejo hitre spremembe in zelo pomembna vprašanja za življenje in vero, za vodenje Cerkve in označevanje evangelija potrebna »moč telesa in duha«. Pri njem se je v zadnjih mesecih ta moč zmanjšala do te mere, da je »moral priznati nezmožnost opravljanja službe, ki mu je bila zaupana«.

Ob tem se je kardinalom, zbranim na konzistoriju, zahvalil za vso »ljubezen in delo, s katerima so skupaj z njim nosili breme nje-

gove službe«, ter jih prosil za odpuščanje za vse svoje napake.

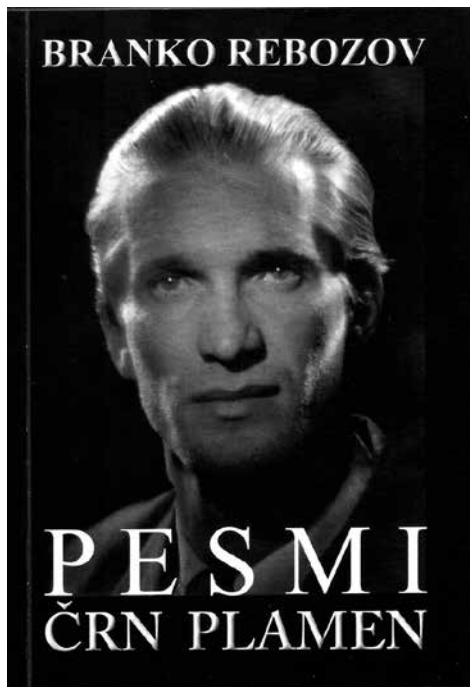
Nemec Joseph Ratzinger, papež Benedikt XVI., je postal papež aprila 2005, po smrti njegovega predhodnika Janeza Pavla II. Vodenje Cerkve bo končal 28. februarja ob 20. uri po lokalnem času. Po navedbah vatiških virov naj bi konklave potekal marca. »Za veliko noč bi morali imeti novega papeža,« je napovedal vatiški tiskovni predstavnik Federico Lombardi. Pojasnil je, da bo konklave, na katerem bodo izvolili novega papeža, od 15 do 20 dni po odstopu sedanjega.

Papež se bo po odstopu s papeškega položaja umaknil v samostan v bližini Vatikana in se posvetil molitvi, v konklavu pa po navedbah vatiškega tiskovnega predstavnika ne bo imel nobene vloge.

ČRN PLAMEN

Branko Rebozov, zadnji domobranski pesnik

Lahko rekel, da je od vseh domobrskih pesnikov v argentinskem zdomstvu Branko Rebozov zadnji od njih. Z njim se konča tista poezija, ki je



bila zdomska in tudi domobraska, kot enota naših korenin in naše prve identitete - in tudi zadnje. In ta bo ostala, dokler bo zvenela kjerkoli domobraska himna in bomo slišali tisti tihi glas duše v telesu, ker duša in himna sta enaki besedi.

V letu, ki je prešlo, je Branko Rebozov izdal svojo prvo in morda edino pesniško zbirko. Na večeru Slovenske kulturne akcije jo je predstavil pisatelj in pesnik Vinko Rode. Knjiga je izšla v samozaložbi, ker to je edina možnost, ki ostane, odkar SKA ne objavlja več knjig. Morda Rebozov ne bi izdal te knjige, če ne bi čutil, da je to dolžan svojim prijateljem, padlim v grozotah slovenske revolucije prejšnjega stoletja; zadnji pozdrav, zadnji spomin.

Ko nas danes obkrožajo nove razmere in se pogosto sliši, naj živimo v sedanosti in pozabimo preteklost, nam Rebozov poda to poetično lekcijsko: v preteklosti so ostale sledi, po katerih bomo še vedno hodili, ker nič se ne spremeni toliko, da bi človek nehal biti človek. In Rebozov nas opozarja: pazite se sovraštva. To podaja v poeziji, pa tudi sicer. Ko sem ga osebno videl in mu razodel, da morda sovrašim samega sebe, mi je rekel: pazi se sovraštva, ker tako se je začelo takrat v Sloveniji. Sovraštvo, ki se danes slavno uči v nekaterih knjigah, naj se 'sovražimo z ljubeznijo', izraženo na različne načine v knjigah samopomoči in drugih podobnih. Ali pa sovraštvo med političnimi strankami; enimi in drugimi. Nekoč sem ga vprašal, če ni pisal o kakšni drugi temi, kot le o domobranstvu. Pa mi je odgovoril, da bi pisal ljubezenske poezije, pa se ne odloči. Tako da je Rebozov praktično samo domobranski pesnik.

Če primerjam domobrsko liriko v knjigi Marjana Jakopiča leta 1979, »Romanja pod sončnim lokom«, bolj intimno in tudi usmerjeno proti religioznosti, s to, »Črni plamen« ki je izšla izpod peresa Rebozova, lahko rečem, da Brankota bolj zanimajo, mimo liričnih oblakov, konkretni prizori. Tudi če se knjiga ziblje v neizogibnih ekspresionističnih okvirih, ne pade v simbolizem in se še manj približa delikatnosti Georgeja Trakla, ki je ustvaril simbolistično atmosfero vojne in se bo naslednje leto izpolnilo sto let smrti v psihiatrični bolnici. Tam je napravil samomor, po živčni krizi, ki jo je utrpel potem, ko je

bil na fronti prve svetovne vojne. To ni primer Rebozova, ki je bil na prvi liniji brez živcev in z zastavo v srcu. In tudi v njegovi poeziji se ne vidi delikatni značaj, ker lahko govori o grozoti, kot če bi z njo igral šah. Rebozov je bil tam, v prvi liniji ognja, in ko piše, zgleda, da se znova postavi v prvo linijo, brez oddaljenosti. Kljub temu da pozna poezijo in je v njej globoko izobražen, se ni maral odločiti za tisto oddaljenost, da bi se v njem odsevala pesniška kultura bolj kot lik golega domobranca ali, na splošno, zdomca, ki je zapustil svojo zemljo pod raztrgano kožo vojske. Najvišja metafora knjige opiše, kako se je vrnil v Slovenijo zadnjikrat, da je obiskal svojo mati in rojstno hišo - mati, ki je videla, da je odšel mladenič, prišel pa mož belih las. V poeziji opiše, kako po kratkem obisku znova odhaja; sedaj se za vedno poslovil od matere, in avto drsi po dolini, medtem ko on čuti po vsem nebu takšno tuljenje, kot bi klali prašiča. To zadnje slovo od matere se lahko primerja z tisto lirično slovo matere, ki ga je opisal Jakopič, da je imel toliko boleti na dnu srca, kot da bi vlekel voz v klanec. Slovo matere, ta domobraska tipična tema, v kateri nam Rebozov poda svoja čustva z bolečino na površju.

»Črni plamen« ni knjiga, ki bi se lahko brala ne da bi poznali kaj pomeni iti od doma, zgubiti hišo, družino, zgubiti vse in biti primoran na smrt ali na eksil, ki je druge vrste smrt. Vsak ki je doživel krivice, ve da se krivice rade tudi pokažejo kot pravice, ve da je samota globoka. In ta čustva nam Rebozov razodene, včasih bolj poetično, včasih bolj surovo; sicer pa je vedno gotov enega: da ni nič relativnega v tem kar je doživel. Smrt tolikih pobitih domobrancev ni relativna. Relativizirati vse je formula za vrniti se v normalnost. Vse je relativno v naravi, ne v transcendenci. Poezija je izdelana skozi več let pisanja, tako da beseda pazi na besedo. Heidegger je rekel: »Kar je velikega, bo na sredi viharja«. V poeziji Rebozova se nam prikaže vihar, grozni vihar; skozi njega pa se dvigne poetični izraz, nam poda portret sovraštva z edino možnostjo ljubezni: poetična beseda. Heidegger je tudi izrazil, da tisti, ki misli na veliko, se more na veliko zmotiti. Morda se je nanašal prav na nacizem in na tisto še vedno moderno pošast, ki se jo prikaže kot bolno osebo, oz. kot trdnega, togega človeka. Sicer v drugih časih bi mislili, da togost ni bolezen, ampak bi mislili na človeka trdnih principov in ne na plastično lutko. Ta plastičnost, ki se danes časti, v isti meri kot se časti vse plastične snovi: plastično kartico, plastično kirurgijo ... V primerjavi, častiti plastično je le prevrta, površina, častiti znotraj manjka potrebne togosti, da bi držal nekaj več kot prazno nič. To so kreposti psihologizma in svobode brez ljubezni: nič ni v ozadju, razen trgovanje. »Črni Plamen« pokaže togost delovanja tistega plastičnega sveta, ki se dvigne v sovraštvo do vsega, kar mu ni enako.

Komunizem se rad pokaže kot humanizem in kot odprt; sicer ni dobro pozabiti preteklosti, da se vidi koliko je odprto srce, ko znotraj ni drugega kot plastika. Morda je to zadnja domobraska poezija in Rebozov, zadnji domobranski pesnik, tisti ki je ostal, da v naslednjem stoletju pove znova neko staro resnico o sovraštvu in o krivici, ki se tudi pokaže kot pravica, ko vse je relativno.

Gregor Papež, januar 2013

Podobe Marije Pomagaj po svetu

Frančiškani na Brezjah pripravljajo spletni zemljevid podob Marije Pomagaj v svetu. Dosegljiv je na naslovu www.marija.si/svet.

Podoba Marije Pomagaj je šla z ljudmi ob eksodusu Slovencev leta 1945 in tudi sicer ob izseljenjskih trenutkih. Kamor so se naselili Slovenci, najdemo njene podobe. Na vseh koncih sveta, v slovenskih in drugih domovih, je Marija Pomagaj našla svoj dom.

»Marija je najprej simbol zmage. Zmage dobrega nad zlom. Nato je tudi simbol slovenstva. Mnogi Slovenci so jo vzeli za svojo. Njena nežna in duhovno bogata upodobitev nam kaže pravo pot k Bogu,« piše na marija.si.

Velika je želja bratov frančiškanov, ki so skrbniki narodnega svetišča na Brezjah, da bi bila ta stran (ma-

rija.si) spletno zbirališče vseh, ki imajo Marijo Pomagaj radi in jo nosijo v svojem srcu.

Veseli bodo podatkov o podobah brezjanske Marije Pomagaj na domovih, v cerkvah, kapelicah, ob znamenjih ali kjerkoli drugje. Še posebej bodo dobrodošli zapisi o podobah, njihovih mestih, dogajanjih ob njih, uslišanjih, čudežih in Marijinem skrivnostnem delovanju.

Svoje prispevke (lokacijo podobe, lastnika in fotogra-



fije) pošljite po elektronski pošti na: info.brezje@marija.si

PRISTAVA

Božič nam je prinesel darove

Sveti dan je družinski praznik. Božji Sin je postal človek, da bi nas odrešil. Na Pristavi je bil to veselja poln dan. Po slovenski navadi smo si že pred sv. mašo segali v roke in voščili blagoslovljene praznike. Nato smo, kot ob vseh velikih praznikih, napolnili kapelo. Med

slušati ter biti hvaležni. Prosili smo Sveto Družino, da nam da moč, da bomo zato skrbeli skozi vse leto. Nato so nam prebrali še zgodbo o treh drevesih, ki so imela različne želje, a se jim niso popolnoma izpolnile. Tako se lahko zgodi tudi nam, saj imamo večkrat želje



pridigo nam je g. Franci Cukjati razložil skrivnosti Odrešenikovega rojstva. Slovesno bogoslužje je polepšal Pristavski mešani zbor pod vodstvom gospe Anke Gaserjeve. German Zacoro Nielsen in Marjanka Grohar sta ga spremljala na orglah. Po končanem obredu so vsem prisotnim voščili Mikaela Selan v imenu mladcev in mladenk, Marjanka Grohar v imenu mladine in Andrej Golob v imenu odbora.

Mladi so nam pripravili božični zajtrk in nam podarili lepo izdelana voščila. Dekleta in fantje so pripravili tudi božičnico, zato smo se spet podali v dvorano, kjer je bil na odru hlevček, na levi strani pa velik ekran, na katerem so se vrstile slike, ki so nam poglobile premišljevanje po vsakem prebranem besedilu. Na oder sta stopila Jožef in Marija z Božjim Detecem. Med pesmimi in prelepimi mislimi, ki so jih brali fantje in dekleta, so drugi prinašali košare s hrano in plenicami za Novorojenega. To so potem nesli v otroško zavetišče. Razmišljali smo, kako nam je včasih težko utihniti, ohraniti skrivnosti, pomagati drugim ali sprejeti pomoč, zaupati v Boga, znati po-

in sanje, ki niso v soglasju z načrti, ki jih ima Bog za vsakega od nas. Končno smo vsi skupaj zapeli Sveto noč ob spremljavi majhnega orkestra. Igrali so Tatjana Rožanec na prečno flauto, Marjanka in Pavel Grohar ter Matjaž Rožanec na kitare, Luka Kenda pa na orgle.

Odšli smo s srci, ki so prekipevala od veselja, in z željo, da bi se te lepe slovenske božične navade še dolgo ohranile v naši skupnosti. Hvala vsem, prav posebno pa pristavski mladini!

MČK



NOVICE IZ SLOVENIJE

NOV POTNIŠKI TERMINAL ČEZ DVE LETI

Družba Aerodrom Ljubljana in ministrstvo za infrastrukturo in prostor sta podpisala pogodbo o sofinanciranju gradnje novega potniškega terminala na Letališču Jožeta Pučnika. Celotna vrednost projekta po sedanjih ocenah znaša 89,6 milijona evrov bruto, od tega je okoli 15 milijonov evrov evropskih sredstev. Terminal naj bi bil zgrajen do januarja 2015.

KOLIKŠEN JE DEL DRŽAVNEGA DOLGA?

Evropski statistični urad je objavil, da se je javni dolg v območju evra v tretjem četrtletju lani v primerjavi z drugim zvišal za 0,1 odstotne točke na 90 odstotkov BDP, v celotni EZ pa s 85 odstotkov na 85,1 odstotka BDP. V medletni primerjavi se je v območju evra dolg zvišal za 3,2 odstotne točke, v celotni uniji pa za 3,6 odstotne točke. V Sloveniji je dolg znašal 48,2 odstotka BDP.

SLOVENIJA NIMA »DOBRIH ZRAKOV«

Slovenija je iz Bruslja dobila še en opomin zaradi slabe kakovosti zraka. Ta dodatni opomin je del novega pravnega pristopa za izboljšanje kakovosti zraka v članicah EZ, uveden po uspešni tožbi Slovenije na Sodišču EZ, ki pa se je nanašala samo na neizpolnjevanje mejnih vrednosti v preteklosti in ni zagotovila zahtevanega ukrepanja. Z ministrstva za kmetijstvo in okolje so v odzivu na odločitev komisije sporočili, da si intenzivno prizadevajo za odpravo kršitve in da je bil v preteklih mesecih na področju kakovosti zraka narejen velik napredek.

SNEŽNE SKULPTURE

Najlepšo snežno skulpturo po izboru občinstva na 21. prireditvi Gradovi kralja Matjaža v Podpeci je zgradila ekipa Turističnega društva Pohodniki iz Male Nedelje, ki se je ves dan trudila z gradnjo kralja Matjaža na konju. V Podpeci se je skupno zbralo okoli 600 graditeljev oziroma 80 ekip iz vse Slovenije ter številni obiskovalci.

PO SVETU

OBLETNICA KOSOVA

Kosovo je v nedeljo praznoval pet let samostojnosti, ob tem so v državi pripravili številne slovesnosti. Kosovo je do zdaj priznalo 98 držav, med njimi tudi Slovenija. Tega do zdaj ni storilo pet članic Evropske unije. To so: Španija, Grčija, Romunija, Slovaška in Ciper. Neodvisnost svoji nekdanji avtonomni pokrajini odreka tudi Srbija. Ta teden bo sicer zelo pomemben za dialog med Beogradom in Prištino, saj se bosta v Bruslju pod okriljem Evropske unije srečala premierja Ivica Dačić in Hashim Thaci.

METEORIT

Zaradi petkovega padca meteorita v pokrajini Čeljabinsk v osrednji Rusiji je zdravniško pomoč poiskalo 1200 ljudi, je poročala nemška tiskovna agencija dpa. Smrtnih žrtev ni bilo. Meteorit naj bi sicer povzročil škodo na domovih okoli 100 tisoč prebivalcev, skupno naj bi znašala 25 milijonov evrov. Guverner pokrajine Mihail Jurevič je sporočil, da je položaj pod nadzorom.

IRANSKO OROŽJE

Iranski vrhovni verski voditelj, ajatola Ali Hamenej je zatrdil, da Iran ne izdeluje atomske bombe, saj bi bilo to v nasprotju z islamsko religijo. Ob tem pa je dodal, da Teherana, če bi vendarle želel imeti jedrsko orožje, ne bi ustavila nobena svetovna velesila. Že lani je ajatola uradno odredil, da sta proizvodnja in uporaba orožja za masovno uničenje neskladna z islamom in zato prepovedana.

SREČANJE MINISTROV

V Moskvi se je v petek začelo dvodnevno srečanje finančnih ministrov in guvernerjev centralnih bank iz skupine 20 najpomembnejših svetovnih gospodarstev. Na prvem letošnjem srečanju po dolgem času ni v ospredju kriza v območju evra, ampak nevarnost izbruha valutnih vojn. Sicer pa ostaja prednostna naloga ruskega predsedstva G20 zagon novega cikla rasti v svetovnem gospodarstvu. Naloga bo težka, saj so razmere še vedno negotove, državam in centralnim bankam pa je ob nizkih obrestnih merah in ukrepih za povečanje količine denarja v obtoku ostalo le malo dodatnih orodij za spodbujanje gospodarske dejavnosti. Ob tem se predvsem članice območja evra soočajo s potrebo po uravnoteženju javnih financ, ukrepi za javnofinančno konsolidacijo pa kratkoročno negativno vplivajo na gospodarstvo. Prav zato obstaja realna nevarnost za izbruh valutnih vojn.

GOVOR OBAMA

Ameriški predsednik Barack Obama je v torek, 12. t. m. v govoru o položaju v državi nizal pobude za svoj

PISALI SMO PRED 50 LETI

NOV USPEH SLOVENSКИH PLANINCEV

Od g. dr. Vojka Arka iz Bariloč smo dobili v torek dne 5. t. m. dopoldne brzojavko z naslednjo vsebino:

»Peter in Jure Skvarca escalaron Pier Giorgio al Oeste del Fitz Roy«.

(Peter in Jurij Skvarča sta priplezala Pier Giorgion na zahodni strani Fitz Roya).

V zvezi z gornjim brzojavnim sporočilom g. dr. Arka o novem uspehu nam sporoča predsednik Slovenskega planinskega društva g. Robert Petriček še naslednje podrobnosti: Pier Giorgio je 2900 metrov visok, doslej še nezavzet vrh na zahodni strani znane gore Fitz Roy. Slovenska planinca sta jo naskočila dne 17. januarja t. l. ter so bili njuni napor kronani z uspehom po 50 urni težki plezalni tudi z dvema bivakoma.

Slovenskima planincema, ki sta znova uveljavila slovensko ime v argentinskem andinizmu, naše iskrene čestitke.

SLOVENCИ V ARGENTINI
OSEBNE NOVICE

Poroki. Poročila sta se v župni cerkvi v Floridi Vinko Klemenčič, bivši pevovodja Slov. pevskega zbora v San Martinu in gdč. Tatjana Prelog. Za priči sta bila nevestin brat Miloš in ženinova sestra gdč. Rozka. Poročil ju je g. Tone Škulj. V župni cerkvi v Don Torcuato sta se pa poročila Armando Sala in gdč. Marjeta Rigler, hčerka Radivoja in ge. Adrijane Rigler. Mladi par je poročil župnik v Don Torcuatu rev. Jesus Fernandez Berruete, Slovencem znan že iz učbenika »Sam temeljito kasteljan-sko«. Za priči sta bila: nevesti njen oče, ženinu pa njegova mati. Mladima paroma ob vstopu v novo življenje želimo vso srečo.

Družinska sreča. V družini Jožeta Mariniča in njegove žene ge. Ane Marije roj. Peternelj v Lujanu se je 9. januarja t. l. rodila hčerka. V lujanski baziliki je bila krščena dne 19. januarja t. l. na ime Marija Sonja. Krstitelj je bil g. Janez Jeretina, botra sta pa bila Miha Peternelj in ga. Cecilija Peternelj por. Ciger Hronsky. Čestitamo!

Družabna prireditvev Duh. življenja

Bila je v nedeljo, 3. februarja. Doslej so te prireditve vedno v prosti naravi na slovenski pristavi v Moronu, letos pa so prireditelji povabili rojake v Slovensko hišo. Gotovo jih je pri tem vodil namen, da bi tudi široka slovenska javnost videla kako napredujejo dela z graditvijo dvorane, in še bolj podprla prizadevanja za njeno dograditev in opremo.

Dopoldne je bila v slovenski kapeli sv. maša za rajne in žive dobrotnike Duhovnega življenja. Imel jo je g. direktor Anton Orehar, ki je tudi predsednik konzorcija Duh. življenja. V pridigi je nave-del, da smo Slovenci že doma imeli dobre verske revije in dobre kat. liste, v Argentini s tradicijo nadaljujemo z versko mesečno revijo Duhovno življenje in kat. listom Svobodna Slovenija. ...

Svobodna Slovenija, 7. februarja 1963 - št. 6

drugi mandat in obljubil poživitev gospodarstva. Ob po-manjkanju sodelovanja kongresnih republikancev je zagrozil, da bo večino dela opravil sam. Svoj eno uro dolg govor je pričel samozavestno, da je stanje v državi do-bro. Obljubil je, da bo spodbudil gospodarsko rast in z ustvarjanjem delovnih mest znižal skoraj osem odstotno brezposelnost, ki je zaznamovala njegov prvi mandat. Zagotovil je, da njegovi predlogi ne bodo povečali jav-nega dolga.

RESUMEN DE ESTA EDICION

EL GOBIERNO SIGUE

La situación política en Eslovenia está siendo sacudi-da por la crisis en la coalición gobernante. Quien diera el puntapié inicial fue el presidente de la Lista Ciudadana Gregor Virant. Su partido abandonó el gobierno. Lu-ego siguieron otros dos partidos más: Slovenska ljudska stranka y DeSUS. Sin embargo, el premier, apoyado por su partido y el de Nueva Eslovenia (NSi) aclaró que no piensa renunciar. La situación económica y social no es propicia para juegos políticos. Janša tiene razón al afir-mar, que sin gobierno el país se encamina hacia el caos. Mientras tanto el parlamento funciona normalmente y se siguen aprobando las medidas necesarias para paliar la crisis. Pero la situación es muy incierta. Se espera un voto de censura que haga caer el gobierno ahora minoritario. La mayoría piensa en elecciones anticipadas. (Pág. 1)

PADRE PEDRO

Un amplio apoyo del sector político y de la sociedad tiene la nominación del misionero padre Pedro Opeka al Premio Nobel de la Paz. La campaña para llevar la can-didatura de Opeka se llevó a cabo durante varios meses tanto en Eslovenia como por el mundo, en muchos nive-les y en secreto hasta la presentación oficial. La propue-sta para que Opeka reciba el premio en 2013 vino de la mano del diputado europeo Lojze Peterle y del diputa-do de Pozitivna Slovenija y presidente del Comité de la Asamblea Nacional de Asuntos Europeos, Roman Jakič. El apoyo también lo expresó no sólo el gobierno esloveno sino también la Conferencia Episcopal Eslovena. El Padre Pedro que cumplirá 65 años, se entregó a la tarea de mi-sionero en Madagascar desde 1975 y que se quedaría allí fue claro cuando llegó a la capital Antanarivo y vio las ne-cesidades de sus habitantes. A estas personas no sólo las salvó de la hambruna. Los convenció que tomaran sus vi-das en sus propias manos y se educasen. Construyó casas, hospitales, escuelas,... barrios enteros. (Pág. 3)

PREMIOS A LA CULTURA

Los ganadores del Premio Prešeren que se entrega la noche anterior al día de la cultura eslovena – 8 de fe-brero, por conmemorarse el aniversario del mayor poe-ta France Prešeren – fueron: la pintora Marlenka Stupic y el escritor Zorko Simčič. Stupic es reconocida por las ilustraciones y su labor en la pintura. Simčič es uno de los exponentes de la literatura del siglo XX; nacido en Maribor, emigró a la Argentina luego de la guerra y en 1994 regresó a Eslovenia. Su último trabajo es una novela de 700 páginas “Poslednji deseti bratje”, una gran obra de la literatura del siglo XXI. Por otra parte, en la misma ceremonia se entregaron los premios Prešernov sklad a los artistas destacados durante 2012. Entre los reconoci-dos estuvieron la mezzo-soprano Bernarda Fink y el bajo-barítono Marcos Fink por el CD Slovenija! y el exitoso ciclo de conciertos en Eslovenia. (Pág. 3)

EL OBISPO ROŽMAN PODRÍA DESCANSAR EN CASA

Transcurren 550 años desde que la diócesis de Lju-bljana obtuvo a su primer obispo. Esta es una muy buena oportunidad, afirmó el arzobispo mons. Stres, para que los restos mortales del obispo Gregorij Rožman se trasla-den de Estados Unidos a Eslovenia y descansen junto a los restos de los obispos de la capital eslovena. El ex obi-spo Rožman nació en 1883, en la hoy región austríaca de Carintia y falleció en 1959 en Cleveland. Fue nombrado obispo de Ljubljana en 1930 y lo fue hasta su muerte. En mayo de 1945 por sus “actividades anticomunistas” tuvo que exiliarse, primero a Suiza y luego a los Estados Uni-dos. En un juicio (sin su presencia ni posibilidad de de-fensa) ante un tribunal militar el obispo Rožman fue con-denado a 18 años de prisión y a la pérdida de todos los derechos civiles por la “colaboración” con los ocupantes. El ministerio público de la Eslovenia en los ocupantes que se revea el proceso. En 2007 la Corte Suprema anuló la condena del tribunal militar de 1946 y devolvió a la corte de Ljubljana para un nuevo juicio, proceso penal que fi-nalizó que en 2009. (Pág. 3)

SVOBODNA SLOVENIJA / ESLOVENIA LIBRE

Fundador: **MILOŠ STARE** / Director: **Antonio Mizerit** / Propietario: **Asociación Civil Eslovenia Unida** / Presidente: **Franci Znidar** / Re-dacción y Administración: **RAMON L. FALCON 4158 - C1407GSR BUENOS AIRES - ARGENTINA** Tel.: (54-11) 4636-0841 / 4636-2421 (fax) / e-mail: **esloveniau@sinectis.com.ar** in **esloveniau@gmail.com** **Za Društvo ZS:** Franci Žnidar / **Urednik:** Tone Mizerit

Sodelovali so še: Tine Debeljak (slovenska politika), Gregor Batagelj (dopisnik v Sloveniji), Marta Petelin, Jože Horn, Gregor Papež, Monika Kenda in Luci Ayerbe Rant. **Mediji:** STA, Radio Ognjišče, Družina.

Naročnina Svobodne Slovenije: Za Argentino, \$ 500.-; pri pošiljanju po pošti: sivi papir, \$ 635.-; beli papir \$ 710.-; Bariloche; \$ 560.-; obmejne države Argentine, 215.- US dol.; ostale države Amerike, 225.- US dol.; ostale države po svetu, 235.- US dol.; vse za pošiljanje z letalsko pošto. Z navadno pošto, 165.- US dol. za vse države. Dolg za letnike v zaostanku se plača po ceni naročnine tekočega leta. **Svobodna Slovenija izhaja s podporo Urada za Slovence v zamejstvu in po svetu RS.** **Čeke:** V Argentini na ime „Asociación Civil Eslovenia Unida“, v ino-zemstvu (bančne čeke, ne osebne) na ime „Antonio Mizerit“. Oblikovanje in tisk: **TALLERES GRÁFICOS VILKO S.R.L.** / California 2750-C1289ABJ Buenos Aires-Argentina / Tel.: (54-11) 4301-5040 / E-mail: info@vilko.com.ar

MALI OGLASI

TURIZEM
TURISMO BLED
 EVT Leg. 12618
 Dis. 2089
de Lucía Bogataj
 Monseñor Marcón 3317 B, San Justo
 Tel. 4441-1264/1265

GREGOR BATAGELJ, turistični vodnik v Sloveniji. Slovenski/španski jezik. Mob.: +386-(0)31-567-098. E-naslov: mgbatagelj@gmail.com

ZOBOZDRAVNIKI
Dr. Damijana Sparhakl - Zobozdravnica - Splošna odontologija - Belgrano 123, 6. nadstr. "4" - Ramos Mejía - Tel.: 4464-0474.

ZDRAVJE
Rožna terapija (Flores de Bach)
 Dori Heller
 4790-1544 in 15-5175-9191

ADVOKATI
Dobovšek - odvetniki
 Somellera 5507, (1439) Buenos Aires
 Tel./Fax: 4602-7386
 E-mail: jdobovsek@hotmail.com
Dr. Marjana Poznič - Odvetnica - Uradna prevajalka za slovenski jezik. Lavalle 1290, pis. 402 - Tel. 4382-1148 / 15-4088-5844 - mariana.poznic@gmail.com

Dra. Ana C. Farreras de Kocar - Suscesiones - Contratos - Familia - Comercial - Laboral - Civil - Jubilaciones - Pensiones. Martes y Jueves de 15 a 18 hs. Belgrano 181 - 6º B (1704) Ramos Mejía. Tel.: 4469-2318 Cel.: 15-6447-9683
 e-mail: farrerasanac_te@yahoo.com.ar

GASTRONOMIJA
od torka do vključno sobote od 19. ure naprej.
Apetit
sabor europeo

Praznovanja, obletnice, srečanja. Cene ugodne, pristna domača hrana in kvalitetna postrežba. Rezervacije: 4658 4158. Avellaneda 450, Ramos Mejía, Buenos Aires.

PORAVNAJTE NAROČNINO!

Uradne ure za stranke v Slovenski hiši (atención al público)

V januarju in februarju, bomo v pisarnah v Slovenski hiši (Zedinjena Slovenija, Dušnopastirska pisarna, Svobodna Slovenija) na razpolago rojakom: **ponedeljek, sredo in petek, od 12. do 18. ure.** Hvala za razumevanje!

ODLIČNO ČETRTO MESTO

Slovenska moška rokometna reprezentanca je na svetovnem prvenstvu v Španiji v skupini C premagala vse svoje nasprotnike in osvojila prvo mesto v skupini s polnim izkupičkom točk. Le še dve moštvi sta končali to prvo fazo tekmovanja s polnim izkupičkom točk: Danska in Hrvaška.

Zmagovita je izšla v osmini finala in premagala Egipt, nato pa porazila še Rusijo (česar ji do sedaj še ni bilo uspelo).

Slovenski rokometarji pa niso premostili naslednje ovire, Španije, ki je postala tudi ponovna zmagovalka prvenstva. Tudi v boju za bronasto kolajno so bili hrvaški tekmeči premočni. A četrto mesto je

visokoa uvrstitev v samem vrhu svetovnega rokometu.

IN SPET TINA MAZE

Tina Maze je na superveleslalomu za svetovni pokal alpskih smučark v italijanski Cortini



d'Ampezzo zasedla tretje mesto in osvojila 15. stopničke v sezoni. Za zmagovalko, Nemko Viktorio Rebensburg, je zaostala za 34 stotink, le stotinko pred njo pa je bila Avstrijka Ni-

cole Schmidhofer (+0,33). Ilka Štuhec, druga Slovenka, je bila 33.

A zelo velik uspeh si je priborila na 49. Zlati lisici na slovenskem Pohorju. Letos je bila najprej druga na veleslalomu, nato pa prva na slalomski tekmi. S tem je osvojila – prvič – 'zlato lisico', v veliko veselje domačih navijačev, ki so se veselili tako njene zmage kot uspešne prireditve, saj je bilo Pohorje zadosti mrzlo in zasneženo.

Dosedanji izkupiček 1654 točk ji omogoča, da prepričljivo vodi v svetovnem pokalu, ker je drugouvrščena Nemka Maria Höfl Riesch odstopila na prvi progi.

KRANJEC USPEL NA JAPONSKEM IN NA NORVEŠKEM

Robert Kranjec se je v japonskem Saporu na tekmi svetovnega pokala v smučarskih skokih v 24 urah še drugič zavihtel na stopničke. Najprej je uspel zasedeti tretje mesto, potem pa še drugo. Vnovič je zmagal Čeh Jan Matura, Kranjčev uspeh pa sta s 6. in 9. mestom lepo dopolnila Jurij Tepeš in Peter Prevc, točke pa je z 21. mestom osvojil še Matjaž Pungertar.

V Vikersundu pa je osvojil bronasto medaljo in z njo tudi tamkajšnji svetovni pokal. Za izjemen slovenski uspeh sta poskrbela še Peter Prevc in Jurij Tepeš (oba po 390,4), ki sta si razdelila peto mesto.

MLADI SKAKALCI IN SKAKALKE TUDI ZMAGUJEJO

Slovenski smučarski skakalec Jaka Hvala je na mladinskem svetovnem prvenstvu v Liberecu osvojil naslov najboljšega. Devetnajstletnik je v prvi seriji skočil 103 metre, v finalu pa meter manj. Za Hvalo je to druga medalja na MSP, lani v turškem Erzurumu je osvojil srebro.

Na ženski tekmi je Katja Požun osvojila bron, pa tudi sicer so slovenske smučarske skakalke pometle s konkurenco in osvojile naslov svetovnih prvakinj (pred Francozinjami in Nemkami). A niso bile edine: tudi fantje so skupno zasedli prvo mesto in slavili zmago pred Poljaki na drugem in Nemci na tretjem mestu.

OSEBNE NOVICE

Rojstva

14. januarja se je v Mendozii rodil **Filip Agustín Šmon**, sin Karine Marušič in Agustina Šmona.

27. januarja se je v Pilarju rodila **Julija Gorjup**, mamica je Marina Olgina

očka pa Jani Pavel Gorjup.

28. januarja se je rodila **Marija Viktorija Rovana**, hčerka Andrejke Dobovšek in Lojzeta Rovana.

Srečnim staršem iskreno čestitamo!

Krst

Dne 5. januarja je bil krščen v cerkvi Svetega Duha v Celju **Elías José Valencia Grbec**. Mamica je Marija Itatí Grbec očka pa Saúl Valencia. Botra sta bila Tina Gajšek in Mirko Grbec. Krstil ga je č. g. France Maček. **Srečni družini naše čestitke!**

Poroka

V soboto 9. februarja sta se v cerkvi Marije Pomagaj poročila **Marjana Klarreich** in **Andrej Pograjc**. Botra sta bila nevesti Ana Erjavec in Franci Cukjati ter ženinu Marjeta Rajer in Marjan Pograjc. Poročil ju je Franci Cukjati. **Mlademu paru čestitamo in mu želimo obilo božjega blagoslova!**

VALUTNI TEČAJ V SLOVENJI 18. februarja 2013

1 EVRO	1,33 US dolar
1 EVRO	1,34 KAD dolar
1 EVRO	6,80 ARG peso

Tradicionalna tombola na Pristavi

V nedeljo, 10. marca, ob vsakem vremenu, z lepimi, številnimi in bogatimi dobitki.

Začetek ob 16. uri



Slovenski srednješolski tečaj ravnatelja Marka Bajuka sporoča da bodo:

v soboto, 9. marca:

ob 15.00: sprejemni izpiti za 1. letnik.

Vsebinska izpita: narek, branje (knjiga Slovenski svet), recitacija, pogovor v slovenščini.

ob 15.30: popravni in dopolnilni izpiti (verouk, etnografija, zgodovina). K izpitom mora dijak prinesiti kompletno mapo z nalogami.

v soboto, 16. marca:

ob 14.30: popravni in dopolnilni izpiti (slovnica, slovstvo, družbena vzgoja). K izpitom mora dijak prinesiti kompletno mapo z nalogami.

ob 17.00: vpisovanje

ob 18.00: začetna sv. maša

Pogoj za vpis v prvi letnik: predložitev spričevala o končani slovenski osnovni šoli in potrdilo o vpisu v argentinsko šolo.

Pogoj za vpis v ostale letnike: spričevalo prejšnjega letnika, potrdilo o vpisu v argentinsko šolo in počitniška naloga (po navodilih, ki ste jih sprejeli ob sklepu lanskega letnika). Za peti letnik je naloga prispevek za almanah.

Opozorjamo, da se dijak, ki na dan vpisovanja ne bi izpolnil vseh navedenih pogojev, ne bo mogel vpisati v tečaj.

Vpisnina na dijaka 120.- pesov.

... ob smrti pa, Marija naj umrem v ljubezni Tvoji končani bodo boji pri Tebi bom doma!

Z žalostjo sporočamo vsem prijateljem in znancem da je dne 11. januarja 2013, v 86. letu starosti odšel v Večnost naš ljubi mož, atek, stari in prastari atek, stric in boter

Janez Šušteršič

Iskrena zahvala g. prelatu Juretu Rodetu za darovano sv. mašo ob krsti in za duhovno tolažbo v bolezni. Zahvala vsem, ki ste v času bolezni zanj molili, ga pokropili in ste nas tolažili!

Žaljuči:

žena **Vera**;

hčerke: **Irena** in mož **Norberto Graciano**

Lučka vdova **Rampazzo**

Andreja in mož **Aleks Avila**

vnuki in vnukinje: **Ignacio, Inés, Niko, Karolina, Belén, Agustín, Štefan, Marija, Ana**

pravnukinje: **Juljeta, Marina, Katalina**
 nečakinja, nečaki in ostali sorodniki.

Argentina - Slovenija

»Jaz sem vstajenje in življenje: kdor vame veruje, bo živel, tudi če umre.«
 (Jn 11,25)

Vsem prijateljem in znancem sporočamo, da je 17. januarja odšla v večnost naša ljuba mama, stara mama, sestra, teta in tašča

Ivanka Puhek roj. Peršin

Zahvaljujemo se vsem, ki so jo kropili in spremljali na zadnji poti.

Posebno zahvalo č. g. Matiju Borštnarju za vso tolažbo v bolezni, molitve ob krsti in darovno sv. mašo. Zdravnici dr. Beatriz Sarverry ter osebju Slovenskega zavetišča »Rožmanov dom« za vsestransko pomoč in ljubeznivost.

Žaljuči:

hči **Kristina**;

zet **Omar**;

vnuka **German** in **Federico**;

brat **Miha** z družino;

nečak **Marko** z družino.

Buenos Aires, Ljubljana, London.